

‘শীংনরকপা পুন্মক থেংনগদবনি’

ইমা লৈবাকীদমজনি উশম ধরমেদ্ৰ

কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা মীতৈশিংনা লান্দাদুনা নমদুনা থোকহনবিবা লান চহী অহম মপুং ফাশ্বে। মসিগী বাৰোইশিন গুসি ফাওবা লৈত্রি। এন বিৱেননা লুচিংবা লৈঙাক্ৰ মুখংলগা থমখিবা প্ৰসিদ্দেচস ৰুন্নগী মতমদাদি কুকি টেৰিষ্টিংনা মায়কৈদগী নোংমৈ, বোম মখোল কয়া তাহলুকখিদে। ইশম শম্বা লোজিক্ৰি। মণিপুৰগী মীনা নংত্রগা মীতৈনা চীফ মিনিষ্টৰ ওইৱগা মণিপুৰ ষ্টেট শাসন তৌবদা গুমেদে ষ্ট্ৰাং থোক্তুনা লৈ হায়বা উৎনবা যৌশিলনি। এন বিৱেনগী মতুংদা থমখিবা প্ৰসিদ্দেচস ৰুন্নগী চহী অমা ময়গী শাসন্দুনা মীচাম মীয়ামগা শম্বদনা মখোয়গী তৌফম থোকপা লৈঙাক্ৰ চলাইবনী থবক অদুম তৌখি। মতমদুনা বুৱোৰেক্ট ওফিসৰশিংনা চাওখিবসিদি অৱেইহিবা। ফম তাৱে হায়দুনা মিনিষ্টৰ ফাওবনী ফোন কোল পায়বীদবনী ৰাফম ফাওবা লৈত্রি। মথংদা ৰাই খেমচান্দগী লৈঙাক্ৰ লাক্ৰে। তঙাইফদনা বি জে পিনা লুচিংবা ষ্টেট লৈঙাক্ৰ অমা মথংগী এসেমল্ৰি ইলেজ্ঞন মমাঙদা লৈহৌদবা যাদবনি। মৱমদি পেন্দবা, থোক্তুনা ষ্ট্ৰাং পুন্মকসি লৈঙাক্ৰ পায়বিবা ৰুলিং পাৰ্টিদা মীয়ামগী ৰাকং লাকপা তাবনি। মৱমদি মখোয়না মীচাম মীয়ামগী মণী মপানি।

বি জে পিনা লুচিংবা ষ্টেট লৈঙাক্ৰী মখা চখরকপা প্ৰসিদ্দেচস ৰুন্নগা মৱক্তা ব্ৰেক পীৰুবা লৈঙাক্ৰী মতুংদা ৰাই খেমচান্দনা লুচিংবালৈঙাক্ৰ মীয়াম্মা আশা কয়া থল্লবিবনি। ৰাই খেমচান্দ দনসু মহাক্ৰা লৈঙাক্ৰ শাসন হেক পায়ৱকপা লৈৱিবা ষ্ট্ৰাংগি নেমথখিনবা অমসুং ফুৰুপ কাঙলুপ অমগা অমগা নুশিনবা থাজনবা পুৱক্ৰবনী পান্দমদা জিৱিবামদা, সেনাপতিদা, উজ্জ্বলা চংগণী প্ৰোথ্ৰাম মথং মথং পায়খংখি। অদুব লাইবক থীবা মাহাক্ৰী খোঙচৎকা ইৰোয়ননা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা নোংমৈ, বোম কাপশিন্দুনা মীচাম মীয়াম হাংগণী থবক মথং মথং চখরকখি। চহীসিগী এপ্ৰিল থামক্তদা মীশি মীনা তানা পীক থনখি। এপ্ৰিল ৬ অমসুং ৭কী লোন্নবা অহিংদা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা ত্ৰোংলাওবী অৱাং লৈকায়াদা চহী মঙা অমসুং থা মঙাগী অঙাং অনী তোমখিন ওইনাম অমসুং যাইন্না মমাগী মথাদা তুমদুনা লৈজৰিঙৈদা বোম কাপশিন্দুনা তমখীনা হাংতোকপীখি। মদুগী যৌদোক্ৰ যানীংদবা

ফোঙদোক্ৰনা গেলমোল খুল মনাক নক্ৰা লৈবা সী আৰ পি এফ কেম্পাতা ‘নখোয় কৰি তৌদুনা লৈৱি, মীচাম মীয়ামগী পুন্মি ঙাকপী শেনবিদ্রিবা কৰিগীনো?’ হায়না খোঙজং চঙশিনবিবা মীচাম অহম সী আৰ পি এফনা নোংমৈনা কাপুনা হাংতোকপীখি। মসিগা ইৰোয়ননা উজ্জ্বল দিষ্ট্ৰিক্ৰী লিতান এৱিৱাদনী চখরকখিবা ষ্ট্ৰাংগী মখা তানা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা এপ্ৰিল ১৮দা নেশনল হায়ৱে নম্বৰ ২০২ (ইফ্ৰাল-উজ্জ্বল) লম্বীগী টি এম কসামাদা মীচাম মীয়ামগী গাউদা এচুশ তৌশিন্দুনা থবক্তগী পোখাৰবা আৰ্মি পৰ্সনল অমা যাওনা তাহলু নুপা অনী হাংতোকপীখি। মখা তানা এপ্ৰিল ২৪দা তাহলু-নাগা ভিলেজ তোলটিয়ৱ অমসু কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা নোংমৈনা কাপুনা হাংতৌপীখি। হৌজিক্ৰু ষ্ট্ৰাংগ লৈৱি, লৌইবা লৈতে, লৌইখিৱোই।

মণিপুৰ অসি ম্যাম্মাৱদনী চঙশিলকপা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা লান্দাফম টাৰেট ওইৱে। হন্দক্ৰ ম্যাম্মাৱদনী টেৰিষ্ট কে এন এ-বিনা মণিপুৰদা ফোংনা হেজা মখোয়গী য়াল্লবা কাদৰশিংনা মণিপুৰগী কামজোং দিষ্ট্ৰিক্ৰী গুমেথৈ পৰিওনা লৈবা খুল নমলি, ৰাংলি, অসাং খুলেন অমসুং চেৱা খুলদা মে ৭কী অযুক অঙনবদা লান্দাৱক্ৰে। মদুনা মৱম ওইদুনা খুঞ্জাশিং মায়কৈ সলাই খঙদনা লোঞ্জোৱে। মসিদা ষ্ট্ৰাইদনী গুঞ্জিবদি মীয়ামগী পুন্মি অমসুং লন-থুম ঙাকপী শেনবিগদবা ষ্টেট অমসুং সিক্যুৱিটি ফোৰশিংনা মহৌশা মহৌশাগুৰ লান্দাৱক্ৰিবা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিং অদুগা মায়োক্ৰবিদবসিনি। ৪০শুবা অসাম ৱাইফলসকী টিম অমনা যৌদোক্ৰী নোংমা ৰাংলিঙৈদা লাক্ৰশ্বা মতুংদা টেৰিষ্টিংগী লান্দা অদু চখরকখিবনি। অদুনা মীয়াম্মা অসাম ৱাফলসতা থাজবা লৈত্ৰে হায়না ফুংয়াৰ এ সীগী এম এল এ লৈসিও কৈশিংনা ফোঙদোকখি। নীংশিংবা য়াবদি, মে ৩, ২০২৩দগী লান অসি থোক্তুঙৈগী মমাঙদসু ম্যাম্মাৱদনী হায়জিলকপা মীতাপশিংনা হান্না খুন্দাজৰয়া য়েলহৌমীশিংদগী মশীং হেনগৎলক্ৰে হায়বনী ৰাফমসু এম এল এ লৈসিও কৈশিংনা ফোঙদোকখিবা লৈত্ৰবনি। কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা থোকহনবিবা মে ৩গী লান মমাঙদা আইন কায়না চঙশিলকপা মীতাপশিং খন্দোক্ৰবা মতমদুগী ট্ৰাইবেল এফেচৱস এন্ড হিলস মিনিষ্টৱ লেটপাও হাওকিপনা চেৱরমেন ওইৱগা মিনিষ্টৱ অনী অৱাংবৌ নুমাই অমসুং টি এচ বসন্তকুমাৰনা মেম্বৰ ওইদুনা কেবিনেট সব-কমিটি অমা শেমদুনা থবক হৌৱমখিবনি। অদুব মে ৩, ২০২৩গী লান হৌৱকখিবদনীদি মথোং খঙখিৱে। হৌজিক্ৰ মণিপুৰসি মথোং খঙদবা মপু পান্দবা ফীতম অমদনি লৈৱিবসি। হন্দক্ৰী কামজোং দিষ্ট্ৰিক্ৰী খুলশিংদা কে এন এ-বিনা পি দি এফকা

পূনা চখরকখিবা এটেস্টতুগী মতাংদা পেন্দবা ফুংয়াৰ এ সীগী এম এল এনা খুঞ্জাশিং ঙাকপী শেনবিদ্রি হায়দুনা ফীতম অসি যৌৱৰা ফাওবদা ষ্টেট অসিদা লৈৱিবা সিক্যুৱিটি ফোৰসনা ইফ্ৰাল মনুংদা লৈবা গভৰ্ণৰ অমদি চীফ মিনিষ্টৱ যাওনা পুলিস হেদ কাৰ্টৰ খক্তুবু ঙাকহল্লগা লৈখিগদা হায়নসু ফোঙদোকখিবনি।

দেমোক্তেসি চংগা ইন্দিয়াগী মনুংদা লৈৱিবা মণিপুৰদা চলাইৱিবা লৈঙাক্ৰ মওং অসি ষ্ট্ৰাইদনী গুৰুপা অমা ওইৱে। সেন্ত্ৰেল সিক্যুৱিটি ফোৰসময় অমা মে ৩, ২০২৩গী ষ্ট্ৰাংগি হেক হৌৱদগী মণিপুৰদা থৌজিলকখি। কদাইদা কৰিদা শীজিমৱিবনো খঙদে। চীংগী কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা কন্ট্ৰোল তৌবা মফমশিংদা সেন্ত্ৰেল পেৱা মিলিটৰি ফোৰশিংগী মমাঙদা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংগী নুপা-নুপী কাদৰশিংনা অফবা মখলগী খুংলায়শিং পুদুনা চংগণী ভিডিও কয়া সোশল মীদিয়াদা অদুমক উই। উচুক যুংবগুম অদুম সেন্ত্ৰেল ফোৰশিংনা লৈ কৰিসু তৌদে। নাকল অমরোমদনা তম্পাক্ৰা লোঞ্জোৱিবা মীওইশিংনা অমদি সিভিল সোসাইটি ওগনাইজেশনশিংনা কৰিগুন্না দ্যমিন্দ অমা তৌবনী খোঙচৎ অমা চংগদা খঞ্জিক্ৰং লাউ থোংবা পেন্দবা ফোঙদোৱকপগী মমি উবদা টয়ৱ গ্যাস, মোক বোম, ৰবৰ বুলেট, মদুদগী লাইফ ৱাউন্ড ফাওবা শীজিমুদনা মীশি-মীনা থোকহল্লি। ষ্ট্ৰাংগি হেক থোৱকঙৈদগী সিক্যুৱিটি ফোৰশিংগী মথুংতা শিখিবা, শোয়নাইহনবিবা মীওইগী মশীং অসুকী মতিক য়াল্লবনি। যৌনা ফবা অদুগুন্না ষ্টেট অমদি সেন্ত্ৰেল ফোৰশিংগী যৌনা অদু কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংগী মায়োক্ৰবা লানফমদা শীজিমৱিবদি মীচাম মীয়াম্মা থাগৎলমগদবনি।

লৌইশিলকপদা, ম্যাম্মাৱদনী হাইজিলকখিবা কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংনা মণিপুৰ থুগায়নবা মে ৩, ২০২৩দা মীতৈদা লান্দাদুনা থোকহনবিবা লানগী অৱা মেশা মৱকসিদা য়েলহৌমী তাহলু-নাগাশিংদা অতল্লনা অকনবা মওংদা লান্দাৱক্ৰি। মণিপুৰগী গুমেথৈ শীংনরকপা অসি ইন্দিয়াগী গুমেথৈ শিংনরকপনি। কুকি নাৰ্কো টেৰিষ্টিংগী লান্দা অসি এজ্জটনেল এগ্ৰেশননি হায়না ইন্দিয়াগী য়ুনিয়ন গভৰ্ণমেণ্টনা মাঙজৌননা খঙব্ৰসু গুসি ফাওবা কাঙলুপ মেশলগী লাননি হায়দুনা যৌশাদনা লৈৱি। মসি তৌফম থোক্তবনি। কৰিগুন্না পাকিষ্টানগা তাইনবা গুমেথৈ অসিগুন্না থৌদোকখি থোক্ৰম্বদি ইন্দিয়া গভৰ্ণমেণ্টনা অকনবা মীংয়েং চঙমলগনি। মতাংসিদা ষ্টেট লৈঙাক্ৰ মপান্দল কনবা মথৌ তাই। মণিপুৰ থুগায়নবা শীংনরকপা খুদিংমক থেংননবা লৈঙাক্ৰ হেংনগদবনি হায়বা ৰাফমসি থমজৰি। ●

লমন খুন্না নুমিংতো নকশিল্লক্ৰে লমনদি খুন্না গুল্লগদা?

- ৰঞ্জিৎ নিংখৌজা -

ইপা-ইপুশিংগী মতমদে হন্দংনা য়েংবা তঙাই ফৰক্তে। মাঙদা চংগ্ৰবা লৈমায় অসিগী পুৱাৰী নীংশিংবা হেনদবনা চেকাশিনবা কৌবা মীওইবনী মচৎ অসি লমদমসিদা পুমেতোয় হেক তোয়বা হায়বদে ওইৱে। ফুৱা দলানগী, য়ুমলৈ কৈৱৈদা মীওইবনী পুন্মিৱোল অসি হোংখিবনৱা অদুঙৈগী ফুন্না নাক্তা ইমানা থোংলিবা চাক গায়বা গুল্লবা ইপুবোক্ৰা ফুন্না ৱাৱী লীদুনা তাখিবদে হৌজিক্ৰী অঙাংশিংদি তাবা ফংবা নভে। ষণলম, কাংজৈবুং, খুন্ডং অয়াস্বদা লৈনদ্রবনি। ষণশেল্লোং নাইনা শা-মণশিংবু মখোয়গী মচীজ্ঞাক্ৰ চাফমদা পুবিবা, মপুক থানা পীজৰগা ময়ুম ময়ুমদা অমুক হৌইজিনৱীৱনা, পুন্মক পুয়া ওইনা ইহৌদবনা তপ্পা তপ্পা খুন্নাই অসিদিগী মাঙথৱক্ৰিবা ৱাৱীনি। মহৈ তম্বুৱগা হল্লকপদা হৈত্ৰোই, পুংহৈতোন হেজুনা চাবনা দুকানগী অচাপোংকী মছংনি। লৌবজু কুমদুনা থম্বো, কোংপ্ৰেং ফাৱগা লেংমানৱা মশেল চাকচা হৈজানবা। তাওথৰী তুমাইদগী হৌৱগা হৈক য়েল্লনা পুক থল্লনা, ইমা ইপাগী মতুং ইয়দুনা লৌবজু লৌৱাং শুবা যাওবা, হাপু খন্দুনা মৈ থামিমবা, য়াহৌ গুল্লবা হৌদোকপীবা, শুমাং থেল্লোং উহন শুমচিংনা শিভোকহন্দুনা হকচাং শাজেল ওইহনবা, পুন্মকসে মীপান তাংদনা হিংবা তম্বিবনি। ইশাগী পোথোক্ৰা হিংগা তম্বীৱিবনি। খুল্লং কুশ্মশিংগী খুল্লং ষ্ট্ৰৈশনা শেমগৎলকখিবা মৱোমদম লেপচবা ওশ্বগী মখৌনা মৱিংজেল পুন্মক বৃটিশ ইন্দিয়া লাকপদগী তপ্পা তপ্পা মৱাই চাইথবা হৌৱকখিবনি। লৈশেমঙৈদগী চখরকপা পুন্মিৱোল খুন্নাইৱোল অদু তপ্পা তপ্পা থুগায়বা হৌৱকখিবনি।

ইপুশিংবু বৃটিশনা খুদুম চনখি। মৱৈবাকীদমক অথৌবা কয়া খাংতুংক্ৰা মাঙখি। মণিপুৰ বৃটিশকী মখাদা হিংলে। বৃটিশকী হাজুক্ৰা লমদম অসিগী পুন্মিৱোলদা খুংশেমগী অৱাবা ফংবা হৌৱকই। ১৯০৪দা সাহেবশিংগী লৌতুনবা অমদি মশাগী লমাই কান্না থিবা খৱনা খুংশেমগী চাক তাঙবা থোকহন্দুনা ইমাশিংগী অহানবা লান থোকখিবনি। মতুং তাৱকপা কুমজা ১৯০৯দগী ১৯৪০ ফাওবদু খুংশেমগী চাক তাঙহনবনা অনীশুবা ইমাশিংগী লান অমুকসু থোকখি। ১৯৪৭ত মণিপুৰ নীংতলে। ১৯৪৮দা মণিপুৰ মশাগী লৈঙাক্ৰ লৈজৰবা মালেমগী লৈবাক অম ওইজৱে। অদুব লৌতুনবা মীওই খৱনী যৌশিলদগী মণিপুৰ ইন্দিয়াদা অমুক তিল্লি। ১৯৪৯দা ইন্দিয়াদা তিল্লিবা মতুংদা বৃটিশগী তমজহৌবা ইন্দিয়াগী লৈঙাক্ৰোমা অমুকসু চাক তাঙবা থোকহন্দুনা কুমজা ১৯৬৫গী ওগষ্ট ২৭তা মহৈৱোয়শিংনা হেনৱক্ৰা নাইদনা চাক্ৰাম খোঙচৎ চংখি। সিকাংগী কা হেনবা যৌওংনা মহৈৱোয়শিং শিখিবনি। ওংগী-নৈবীবা মতৌনা পেন্দবা নহা কয়া ইন্দিয়াদগী তোঙান তানা হিংনীংবগী ৰাখল্লোন পোকহনখি। নুপীজা কয়গী পুন্মি মাঙখি। অফবা লুচিংবা ওইগদবা মীওই কয়া উমংদা ময়ুম ওইখি। কুমজা ২০০০গী নবেম্বৰ ২দগী ইৰোম চমু শৰ্মিলানা চাৱা হেনবা হৌখি। শৰ্মিলানা ‘আইৱন লেদি’ মিংথোল ফংলবসু ‘অফম্পা’ অমুবা আইনগী চেথেংদি গুসি ফাওবা ফংলি। পুন্মক খুংশেমগী চেনা ঙাক্তনি।

ঐখোয়গী মীয়াম গুসিদি ৱাবনা খম থেংলে। খুংশেমগী অৱাবা লমদম অসিগী মীয়াম্মা ফংফম থোকপা চাকথুংগুম খঞ্জিক্ৰাফা ওয়েং তাথবা তৌদনা ফংলি। হৌজিক্ৰ চখৰিবা খুংশেমগী ষ্ট্ৰাং অসি। তম্পাক্ৰী শৰুক্ৰা খুন্দাৱিবা মণিপুৰীশিংবু শাৱং মনুংদা য়োল্লগা থল্লিবা শা-ঙাগা পাঙ্কক ওইহনবিৱি। অৱাংদা সেকমাই লানবা গুমেদে। খাদা কাক্তা, পল্লেলদনী হেনবা গুমেদে। অৱানা কুমজা ১৮১৯দগী ১৮২৬ ফাওবা চহী ৭ খুন্তাক্ৰ লানশিহল্লনা ফীতম অদুগা হৌজিক্ৰ কৰিদা খেৱাৱিবগে হংবতা গায়ৱে। মোৱোক্ৰা মখাদা হাংত্রি। য়াইৱিৰনা লেংদুনা পুং হায়বতনি, নুপী-অঙাং হিংহাং হাংপীবা, মথাদা নাওকান্দুনা য়োকচৰিবা মচাবু মমাগী মথাদা হিংহাং হাংপীৱি। বৃটিশকী মথুংতগী লৈবাক কয়বা হেংনবদা নোক্ৰা নোক্ৰা ফাৰ্সি শগাই কাখিবা অথৌবশিং অদুনা গুসিগী মীৱোলবু কৰি ওইনা উৱমগনি খনগনু যাদবা মীকুপু যৌৱে।

অনম-অহা চুৱবা খুন্নাই মীয়াম অসিদি নীং-তম্বিৎবগী খোন্নাওদি লৈথক লৈখা খোমা লাউৱি। অদুব মীয়াম অসিদি ইশা ইশাগী হকতি য়োল্লগা চাৱি। হক য়োল্লোক্ৰা কপ্পা কপ্পা হিংলি। শুবদা হকচিক লাংনি। চাবদা হুমাং কান্দি। মীখা পোল্লো হায়বতং হৈৱি। মীপান তাংদনবা শুবা নোশদি হৈৱি। অফবা চীজ্ঞাক্ৰ য়োল্লোক্ৰা হু যাওবা চীজ্ঞাক্ৰ ময়ুদনা চাৱি। লায়না কয়বু শেন্দোং ওইনা ফংমিৱি। খুন্নাই অসিবু গুল্লিমমথৈ শোহনবা পান্দিবা বিজি ভাৱতনা য়েলহৌ মীয়ামদা য়োংগী তনয়েন চীজ্ঞাক্ৰ ৰায়েলসু মচৎ মচৎ য়েনবীদুনা থেখীৱি। লৈজৰনা নাং-কলচৰ পুশুৎ মুখংনবা হেংনি। মচিন মনাওশিংবু ইনশিন ইনশিমদুনা য়েক্ৰবা ওইহল্লি। শেখীংলোন, খুন্নাইৱোল, পুন্মিৱোল পুমেতোয় তোয়হন্দুনা মীখা খম থেংনা পোনবগী পুয়া তুংগী মীৱোলগীদমক নমদুনা ইৱিৱি।

- ৱানা প্ৰতাপ য়ুন্মা -

পাক চাউৱৰা ভাৱতৰ্ব অসি মালেমদা লৈৱিবা লৈবাক কয়গী মমাঙদা দেমোক্তেসি চংগা ষ্ট্ৰাইদনী চাউবা লৈবাক অমনি হায়দুনা ঐখোয়গী লৈবাক গুঞ্জিৱা মীয়াম্মা খনবা মীছংশিংনা লাউৱি। ইন্দিয়া অসি ষ্টেট ২৮ অমসুং য়ুনিয়ন টেৰিটৰি চনি। পুন্মক ইন্দিয়াগী মনুংদা লৈবা য়ুনিয়ন টেৰিটৰি অমদি ষ্টেট ঙাক্তনি। কুমজা ১৯৫২দগী মীখল পাউথোক্ৰগা মীখলগী মীৱেপশিং অদুদগী লৈবাক ঙাকপা হৈগনি, মীয়ামগা খুংশ্বানা চংমিগাদৌবা মীনি হায়দুনা মাগী মাগী ষ্টেট এসেমল্ৰি অমদি পাৰ্লামেণ্টকী মীছং থাদুনা ষ্ট্ৰিং-তপ্পা, চাওথংপা, চাকখুং-ফিথুংবা লৈবাক অমা ওইনবগীদমক দেমোক্তেসিনা পীৱিবা হক অদুগীদমক মীছং খল্লিবনি। এসেমল্ৰি অমদি পাৰ্লামেণ্টচা মীয়ামগী মীছং থাৱিবনি। মীছংশিংদুনা আইন ঙাকপা গুঞ্জিব, মীয়ামগী পুন্মি শান্তি থম্বা গুঞ্জিব মতমদা সেন্টৱনা ষ্টেটিংগী লৈঙাক্ৰ অদু পায়শিন্দুনা লৈঙাক্ৰ যৌদাং পুন্মক দায়শ্ব লৌদুনা লৈঙাক্ৰ ৱাষ্ট্ৰপতি শাসন হায়দুনা মীয়াম্মা খঙনিৱা অসিনি। ষ্টেট লৈঙাক্ৰ লৈৱিঙৈদা চীফ মিনিষ্টৱ অমসুং মাগী কাউন্সিল ওফ মিনিষ্টৱ পুনা থবক তৌমিৱৱনা অদুগা চপ মান্না ষ্টেটকী মিনিষ্টৱ পুনা থবক তৌমিৱৱনা অদুগা চপ মান্না ষ্টেটকী গভৰ্ণৰ অমদি সেক্ৰেটাৰি কমিষ্টৱশিংগা পুনা থবক তৌমিৱৱনি। মহৌশাদি প্ৰসিদ্দেচ ৰুল অসি য়ান্না কিৰ্নে, শিন্দী খুদিংমক মতম চানা থবক কাদবা য়াদে, মতম চানা কুমদবা য়াদে। মাঙদা তাবা ফাইল মতম চানা লৌশিন্দবা য়াদে। শেঞ্জা থুমজা য়াদে হায়দুনা শিন্দী খুদিংমক মীয়ামগা নক্ৰনা থবক তৌই। প্ৰসিদ্দেচ ৰুলবু য়ান্না লুন্না লৌদুনা মদুগী কান্দবু লৈবাক মীয়াম্মাসু কান্নবা লৌৱিবনি। গভৰ্ণৰ কাউন্সিলগী মতিক মখৌনা ফুদোক্ৰগা থবক তৌদুনা শেঞ্জা থুমজা লৈতে, ওফিস চে-চাং ফাইল খুদিংমক ইখৎফম থোকপা ইখৎপা, থাফম থোকপা থাৰা অসি চংনবি। ষ্টেটকী লৈঙাক্ৰ পোপুলৱ মিনিষ্ট্ৰি লৈৱিঙৈদদি বুৱোক্তেসি কয়না খঙজবা থেংনৱকপা অচফনা কদাইনো, অৱানবনা কৰিনো হায়বা কয়া খুং থাৰা গুমেদনা লৈৱনা পুন্মক ষ্ট্ৰিংশিং, শ্ৰেদোমনা শ্ৰেদোম ওই হায়ৱিবনি প্ৰসিদ্দেচ ৰুল/ৱাষ্ট্ৰপতিগী লৈঙাক্ৰ অসি। মীয়াম্মা খনবা মীছংনা লীংবা লৈঙাক্ৰ ঐগী-মী, মীগী মী, ইচা-মীচা য়োংলৈ মেলৈ নাই হায়ৱিবনি। কনা কনাগুন্না বুৱোক্তেসিগীনা অচফা অশংবা তৌগে হেংনৱকপা মতমদা মীশক মীমায় য়েংনবা, লৈঙাক্ৰী পাউতাক লাকপা মতমদা খুং থাৰা গুমেদবা কয়া অমা লৈত্ৰে।

পাউচে অসিদা ফোঙজৰিবা ৰাবেংশিং অসিগী ৰাখল, মীংয়েং অইবা মশা মশাগীনি। পাউচে অসিগী ৰাখলোন অমসু মীংয়েংগা থেইদোক্ৰ মৱী লেনদে।